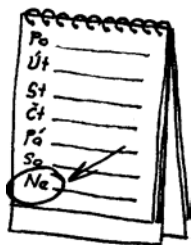

N

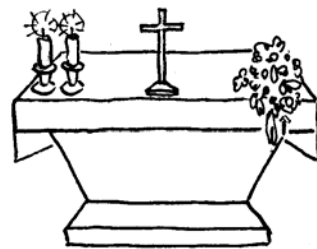

NEDĚLE je dnem volna. Většina dospělých nejde do práce, děti nejdou do školy a na ulicích není shon jako v jiné dny. Proč zrovna neděle je „dnem klidu“? Původ najdeme v křesťanství.

Každou neděli si křesťané připomínají **Ježíšovo zmrtvýchvstání**. Tento den je pro ně svátkem. Scházejí se v kostele, společně se modlí, zpívají a slaví eucharistii. Ježíš je uprostřed nich.

V ten den nedělají těžkou práci, pokud to není nutné. Návštěvou starých nebo osamělých lidí dělají radost druhým. Neděle je dnem odpočinku, protože Bůh řekl: „Pomni, abys den sváteční světil.“

O

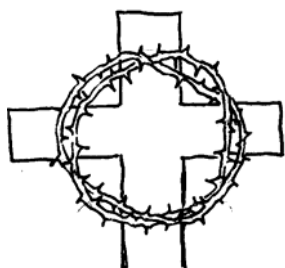
OLTÁŘ je místo, kam se přináší oběť Bohu. V katolickém kostele se na oltář přinášejí dary chleba a vína při slavení eucharistie.

Oltář je symbolem Krista, jehož oběť se na něm zpřítomňuje. Při slavení eucharistie stojí u oltáře **kněz**. Jeho pomocníci se jmenují **ministranti**. Kolem se shromažďují ostatní věřící.

Oltář je umístěn v té části kostela, které se říká **presbytář**. Bývá často z kamene a je pokryt plátnem. V jeho blízkosti nebo přímo na něm je **kříž**. Hoří zde **svíce** a zdobí ho řezané **květiny**. V oltáři bývají uloženy **ostatky svatých**.

Vydává Katechetické centrum Biskupství brněnského jako přílohu Katechetického věstníku č. 7/2005-06.
Návod na zhotovení obalu pro tyto kartičky byl uveřejněn v minulém čísle Katechetického věstníku. Kartičky stříhejte podél čar.
Místo vyráběného papírového obalu lze též použít album na fotografie, které má listy z obou stran průhledné – rozměr 9 × 13.

P

POSTNÍ DOBA je obdobím přípravy na Velikonoce. Začíná **Popeleční středou** a trvá 40 dní, pokud nepočítáme neděle. Celá doba vrcholí **Svatým týdnem** a končí **velikonočním triduem**.

Liturgická barva postní doby je **fialová**. Je to barva pokání a obrácení. V postní době si totiž připomínáme velkou Boží lásku k nám, která se projevila Ježíšovou obětí a smrtí na kříži.

Postní doba je obdobím, kdy se máme obrátit k lepšímu, změnit svůj život, obnovit svůj vztah k Bohu i k druhým lidem. Osvědčenými pomocníky k obrácení jsou **půst, modlitba a almužna**.

R

RŮŽENEC je modlitba, která se obrací k Panně Marii a jejím prostřednictvím nám připomíná události ze života Ježíše Krista, Božího Syna.

Růženec má čtyři tematické celky, kterým se říká **tajemství**. Vedle nových tajemství **světla** jsou to tajemství **radostná, bolestná a slavná**. Každé tajemství obsahuje pět **desátek**. Desátek je deset Zdrávasů. Celý růženec začíná modlitbou Věřím v Boha a končí modlitbou Zdravas Královno.

Svatý otec Jan Pavel II. nazval růženec mocnou zbraní proti zlu a pokladem, který je třeba znovu objevit.

Jaký oltář znali lidé Starého zákona?

V průběhu dějin měl oltář různou podobu. O oltáři čteme už ve Starém zákoně. Poprvé ho postavil Noe a měl podobu neotesaného kamene. Oltář byl později také v jeruzalémském chrámu. Při ničení a obnovování chrámu během staletí se měnil tvar a velikost oltáře i materiál, z něhož byl utvořen.

Vypadal náš oltář vždycky tak, jak ho dnes známe?

V katolickém kostele byl oltář až do 2. vatikánského koncilu (1962-1965) přistaven u zdi kostela (obvykle východní). Vedly k němu tři stupně a kněz u něj stál zády k lidu. Oltář byl obvykle vyzdoben oltářním obrazem. U hlavního oltáře byl také svatostánek k uchovávání eucharistie (proměněných hostií).

Tyto oltáře stále dobře známe z našich kostelů, ale většinou se u nich už mše svatá neslouží.

A jak tedy vypadá současný oltář?

Oltář má podobu stolu. Není zdoben oltářním obrazem ani sochou. Svatostánek má své vlastní místo v kostele. U oltářního (obětního) stolu stojí kněz čelem k lidu.

Víte, že...

- úplně první křesťanské oltáře byly obyčejné stoly v domech věřících?
- oltář má podobu stolu, protože i Ježíš slavil poslední večeři s učedníky u stolu?

Úkol:

Z Mt 5,23 zjistí, co řekl Ježíš o oltáři a přinášení oběti.

Byla svátkem vždycky neděle?

Židé slavili a dosud slaví sobotu – šabat. Tato skutečnost vychází z Bible. Když kniha Genesis obrazně popisuje vznik světa, uvádí, že Bůh sedmého dne odpočinul od své práce. Povinnost ctít sobotu patří také mezi deset Božích přikázání. Židé měli přesně stanoveno, co mohou a co nesmí v sobotu dělat. Šabat začínal v pátek večer a končil v sobotu večer. V tu dobu museli za každou cenu dodržet sobotní klid a vykonat předepsané obřady.

Po Ježíšově zmrtvýchvstání a seslání Ducha Svatého začali první křesťané vedle šabatu slavit i neděli, protože v ten den vstal Ježíš z mrtvých. Později neděle původní šabat zcela nahradila. Od roku 321 se neděle stala v Římské říši občanským svátkem. Od 6. stol. zavedla církev povinnou účast na nedělním slavení eucharistie.

Víte, že...

- v ruštině se neděle řekne *vaskresenie* (воскресенье), což znamená *vzkříšení*?
- neděli také nazýváme „dnem Páně“? Odpovídají tomu názvy neděle například v italštině (*domenica*), francouzštině (*dimanche*), španělštině (*domingo*).
- němčina má pro neděli název *Sonntag* a angličtina *Sunday*, což doslova znamená „den Slunce“? Tento název pochází ještě z doby před křesťanstvím.

K zamyšlení:

Jak vypadá moje neděle? Je opravdu svátečním dnem, dnem odpočinku, dnem Páně?

Text této strany je vhodný pro starší školní věk. Pro mladší školní věk můžeme nakopírovat pouze přední stranu. Zadní strana pak skýtá prostor pro vlastní kreativitu katechetů a dětí k danému heslu.

Jak znějí růžencová tajemství?

Tajemství radostná

1. kterého jsi z Ducha Svatého počala;
2. s kterým jsi Alžbětu navštívila;
3. kterého jsi v Betlémě porodila;
4. kterého jsi v chrámě obětovala;
5. kterého jsi v chrámě nalezla.

Tajemství světla

1. který byl pokřtěn v Jordánu;
2. který zjevil v Káně svou božskou moc;
3. který hlásal Boží království a vyzýval k pokání;
4. který na hoře Proměnění zjevil svou slávu;
5. který ustanovil eucharistii.

Tajemství bolestná

1. který se pro nás krví potil;
2. který byl pro nás bičován;
3. který byl pro nás trním korunován;
4. který pro nás nesl těžký kříž;
5. který byl pro nás ukřižován.

Tajemství slavná

1. který z mrtvých vstal;
2. který na nebe vstoupil;
3. který Ducha Svatého seslal;
4. který Tě, Panno, do nebe vzal;
5. který tě v nebi korunoval.

Úkol:

Zjistí, jak vlastně růženec vypadá (např. z dřevěných kuliček) a jak se modlí. Dokážeš se pomodlit 1 desátek?

Postil se Ježíš?

Než Ježíš začal veřejně působit, odešel na poušť a tam zůstal 40 dní. Dábel ho chtěl od jeho úmyslu odradit, a tak ho pokoušel. Ježíš však nepodleh. (Mt 4,1-11)

Jak má vypadat půst?

Půst není jen zřeknutím se masa, ale může mít mnoho různých podob. Třeba odřeknutí si dlouhého dívání na televizi, vyvařování dobrých jídel, pojídání sladkostí, zábavy v kině nebo na diskotéce, výprav za nakupováním, které nejsou nutné. Zkrátka je to střídmejší život.

Půst není jen něčeho se zříkat, ale naopak: je potřeba dělat i něco navíc. Například víc času věnovat modlitbě, dobré četbě, pomoci druhým, milosrdným skutkům.

Jaký to má smysl?

Půst není samoúčelný. Člověk se osvobozuje od svého sobectví, učí se přemáhat zlo a konat dobro, vidět víc druhé než sebe, posiluje svou vůli.

Víte, že...

- postním dnem je každý pátek (pokud na něj zrovna nepřípadně nějaký církevní svátek)?
- na Popeleční středu a Velký pátek máme tzv. přísný půst? (zdrženlivost od masa i újma v jídle)
- před přijímáním eucharistie člověk drží aspoň hodinu eucharistický půst (může pít pouze čistou vodu)?

K zamyšlení:

Jak se projevuje v mém životě půst? O jaký půst nebo sebezápor se snažím každý pátek, o jaký v postní době?